

Sygn. akt III C 1771/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2013 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Dietkow

Protokolant: Mateusz Ozdarski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2013 roku w Warszawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę

1. uchyła nakaz zapłaty z dnia 20 listopada 2012 r. w całości i powództwo oddala;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 15.774,00 PLN (piętnaście tysięcy siedemset siedemdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1771/12

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w pozwie w postępowaniu nakazowym (z weksla) z dnia 13 listopada 2012 roku wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty, że pozwany K. K. ma zapłacić powodowi kwotę 228.172,52 PLN z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lipca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd w dniu 20 listopada 2012 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt III Nc 106/12 zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany w terminie wniósł zarzuty od wydanego w sprawie nakazu zapłaty wnosząc o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty w całości, oddalenie powództwa w całości, wobec przedawnienia roszczeń powoda oraz wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową i po upływie terminu przedawnienia, wniósł o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 września 1997 roku pomiędzy Bankiem (...) S.A. Grupa (...) S.A. Oddział IX w W. a J. Z. została zawarta umowa pożyczki nr (...), która upoważniała pożyczkobiorcę do zadłużania się w E. do kwoty 2.500 PLN – dowód – umowa pożyczki, k. 60-62. Aneks nr 1/2000 do umowy pożyczki w (...) nr 97/399 został zwiększony limit pożyczki do kwoty 89.700 zł. Prawne zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowił weksel in blanco poręczony przez pozwanego K. K. – dowód – aneks k.8. W dniu 1 marca 2000 roku J. Z. zabezpieczył spłatę pożyczki udzielonej na mocy umowy z dnia 17 września 1997 roku o nr (...) przez złożenie do dyspozycji powoda wekslu in blanco, który powód miał prawo wypełnić na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego kredytu/pożyczki wraz z odsetkami,

pro wizją i innymi należnościami Banku w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty całości lub części pożyczki – dowód – deklaracja k. 13. Pozwany wyraził zgodę na warunki zabezpieczenia – dowód – deklaracja k. 13. W dniu 10 września 2001 roku powód wezwał J. Z. do spłaty zadłużenia z tytułu w/w umowy pożyczki w terminie do dnia 18 września 2001 roku i wypowiedział umowę o pożyczkę – dowód – pismo k. 58. Okres wypowiedzenia został określony na 30 dni i był liczony od następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do spłaty zadłużenia – dowód – pismo k. 58. Przeciwko dłużnikowi J. Z. w dniu 24 lipca 2002 roku powód wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) – dowód – (...) k. 9. Pierwsze postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie sygn. akt KM 997/04, które w dniu 7 lipca 2006 roku zostało umorzone, a postanowienie doręczone stronom w dniu 1 sierpnia 2006 – dowód – postanowienie k. 63, doręczenie bezsporne. Ponownie postępowanie egzekucyjne przeciwko J. Z. prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Woli od dnia 30 kwietnia 2010 roku, umorzone w dniu 14 maja 2012 roku – dowód - zawiadomienie komornika o wszczęciu postępowania k. 64, postanowienie o umorzeniu k. 12. Powód wnioskiem nadanym w dniu 7 sierpnia 2007 roku wniósł o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika J. Z. tytułowi egzekucyjnemu z dnia 24 lipca 2002 roku nr (...) – dowód – wniosek powoda, k. 104-106. W dniu 9 lipca 2012 roku powód wypełnił weksel na kwotę 416.462,58 PLN i wezwał pozwanego do zapłaty - dowód – pismo k. 14, potwierdzenie odbioru k. 15. Powód dochodzi od pozwanego należności skorygowanej o obliczoną przy zastosowaniu stawki ustawowej odsetek – pozew k. 2, wyliczenie k. 16.

Okoliczności faktyczne w sprawie nie były sporne.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód wypełnił w dniu 9 lipca 2012 roku weksel gwarancyjny wystawiony przez J. Z. i skierował pozew przeciwko poręczycielowi. Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37 poz. 282 ze zm.) zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na wekslu. W myśl art. 32 ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Powyższe przepisy odnoszące się do weksla trasowanego znajdują zastosowanie na podstawie art. 103 ustawy Prawo wekslowe również do weksla własnego z jakim mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Prawo wekslowe nie określa, jakimi zarzutami może zasłaniać się wobec posiadacza weksla poręczyciel wekslowy. Skoro jednak odpowiada on tak samo, jak ten za kogo poręczył przysługuje mu prawo podnoszenia także wszelkich zarzutów, jakie przysługują tej osobie. Pozwany wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa podniósł przede wszystkim zarzut przedawnienia roszczenia powoda wskazując, że ze stosunku podstawowego termin przedawnienia roszczenia upłynął w dniu 14 października 2004 roku.

Omawiając ten zarzut należy podkreślić, że nie chodzi o przedawnienie wekslowe, a przedawnienie ze stosunku podstawowego.

Termin przedawnienia roszczeń z umów zawartych z przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą i w ramach tej działalności wynosi 3 lata – art.118 k.c.. Powód zawarł z dłużnikiem umowę pożyczki w rachunku bankowym i nawet gdy ani dłużnik, ani poręczyciel nie prowadzą działalności gospodarczej, to termin przedawnienia roszczeń powoda wynosi 3 lata. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Bezspornie umowa o pożyczkę w E. została wypowiedziana oświadczeniem powoda zawartym w piśmie z dnia 10 września 2001 roku, w którym powód wezwał J. Z. do spłaty zadłużenia w terminie do dnia 18 września 2001 roku. Uwzględniając wskazany w wezwaniu 30– dniowy okres wypowiedzenia liczony od następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do spłaty zadłużenia, to roszczenie stało się wymagalne w dniu 19 października 2001 roku. Od tego dnia zatem zaczął biec 3 letni okres przedawnienia również przeciwko pozwanemu jako poręczycielowi, i który upłynął w dniu 20 października 2004 roku. Jak wynika z przepisu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg terminu przedawnienia przerywa czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia, albo zaspokojenia, lub zabezpieczenia roszczenia. Czynność ta musi być kierowana tylko przeciwko właściwej osobie przeciwko której biegnie przedawnienie. Tak w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2002 roku, sygn. akt V CKN 587/00, LEX nr 54334, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 roku, sygn. akt IV CK 3/06, Lex nr

198505. Powód nie podejmował żadnych czynności przeciwko pozwanemu w celu dochodzenia roszczenia. Dopiero w dniu 9 lipca 2012 roku wypełnił weksel poręczony przez pozwanego. Wypełnienie weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jest zatem wypełnieniem weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Sąd Najwyższy prezentuje jednolite stanowisko co do tego, że treścią upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco jest objęcie jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Sąd Najwyższy wskazuje, że w sytuacjach, w których zastrzeżono, iż wręczony weksel in blanco może być uzupełniony w każdym czasie, chodzi jedynie o dowolną chwilę przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. W konsekwencji, osoba, która złożyła podpis na wekslu in blanco - w razie uzupełnienia tego weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu - może powoływać się, że nie jest zobowiązana wekslowo (art. 10 Pr. wekslowego). Można tu przywołać tytułem przykładu wyroki: z dnia 30 listopada 2005 roku, III CK 274/05 LEX nr 444482; z dnia 19 grudnia 2007 roku, V CSK 323/07 LEX nr 361457; z dnia 14 lutego 2008 roku, II CSK 522/07 (nie publ.); z dnia 15 maja 2008 roku, I CSK 548/07 LEX nr 496389 i z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 616/09 LEX nr 737249. Poręczycielowi wekslowemu przysługują wobec wierzyciela takie zarzuty, które przysługują osobie, za którą poręczył. Tak więc oczywistym jest, że „zarzut uzupełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego przysługuje także poręczycielowi” - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 roku, sygn. akt V CSK 142/10 LEX nr 737290. W tych okolicznościach nie ma znaczenia, że poręczyciel wekslowy nie był stroną umowy pożyczki – stosunku podstawowego.

Powód wypełnił weksel także po upływie przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego wobec wystawcy weksla J. Z.. Termin ten biegł niezależnie i inaczej niż wobec pozwanego. Rozpoczął swój bieg dnia następnego od uprawomocnienia się postanowienia z dnia 8 lipca 2006 roku o umorzeniu pierwszego postępowania egzekucyjnego tj. od dnia 1 sierpnia 2006 roku. Termin przedawnienia zakończył swój bieg w dniu 2 sierpnia 2009 roku. Wszczęcie drugiego postępowania egzekucyjnego w dniu 30 kwietnia 2010 roku nie miało żadnego wpływu na przedawnienie roszczenia powoda, gdyż nie mogło przerwać biegu przedawnionego już roszczenia. Nie doszło także do przerwania biegu przedawnienia tego roszczenia przez złożenie wniosku w dniu 30 lipca 2007 roku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika J. Z. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 24 lipca 2002 roku. W postanowieniu z dnia 22 stycznia 2002 roku Sąd Najwyższy podkreślił, że „podjęcie przez uprawnionego działań określonych w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. tylko wówczas będzie skuteczne, jeśli skierowane one będą przeciwko właściwej osobie - tej, na rzecz której biegnie przedawnienie” – sygn. akt V CKN 587/00, LEX nr 54334. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. skierowany jest przeciwko małżonkowi dłużnika, a nie dłużnikowi, wobec którego biegnie okres przedawnienia, i który nie jest nawet uczestnikiem takiego postępowania.

Nawet gdyby przedawnienie wobec wystawcy weksla nie nastąpiło przed jego wypełnieniem to działania powoda, które skutkowały przerwaniem biegu przedawnienia wobec wystawcy weksla nie miały wpływu na bieg przedawnienia wobec pozwanego. Przerwa biegu przedawnienia tylko wobec wystawcy weksla nie mogła dotyczyć poręczyciela wekslowego, którego odpowiedzialność z wystawcą weksla jest solidarna (art. 47 Prawa wekslowego). „Z zasad tak ukształtowanej odpowiedzialności wynika, iż dokonanie jakiegokolwiek czynności wymienionej w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przeciwko jednemu z ewentualnych podmiotów odpowiadających solidarnie, nie przerywa biegu przedawnienia w stosunku do pozostałych dłużników” - tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV CK 3/06, Lex nr 198505, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 września 2012 r. I ACa 43/12 LEX nr 1238229, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2008 r. I CSK 212/08 LEX nr 484727.

Podsumowując pozwany skutecznie podniósł zarzut wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego nim roszczenia ze stosunku podstawowego. Przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego przeciwko pozwanemu nastąpiło w dniu 20 października 2004 roku, a przeciwko wystawcy weksla J. Z. nastąpiło w dniu 2 sierpnia 2009 roku. W każdym zatem przypadku wypełnienie weksla w dniu 9 lipca 2012 roku było niezgodne z deklaracją wekslową - miało miejsce po upływie terminu przedawnienia roszczenia z umowy o pożyczkę w E..

Uwzględnienie przez Sąd zarzutu przedawnienia zgłoszonego przez pozwanego oznaczało, że powód utracił możliwość skutecznego dochodzenia roszczenia objętego pozwem z dnia 13 listopada 2012 roku. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia były zarzuty pozwanego dotyczące kwoty dochodzonego roszczenia i w oparciu o przepis art. 227 k.p.c. dlatego sąd

oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości bankowej na okoliczność wysokości zadłużenia pozwanego.

Wyrok został wydany z zastosowaniem przepisu art. 496 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Na koszty procesu zasądzone na rzecz pozwanego składały się: opłata sądowa uiszczona przez pozwanego od zarzutów od nakazu zapłaty w wysokości 8.557,00 PLN, wynagrodzenie adwokata określone w § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U z 2013 poz. 461) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.